

Документ за разглеждане в заседание

A8-0285/2016

10.10.2016

ДОКЛАД

относно начина, по който ОСП може да подобри създаването на работни места в селските райони
(2015/2226(INI))

Комисия по земеделие и развитие на селските райони

Докладчик: Ерик Андрийо

СЪДЪРЖАНИЕ

	Страница
ПРЕДЛОЖЕНИЕ ЗА РЕЗОЛЮЦИЯ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ,	3
СТАНОВИЩЕ НА КОМИСИЯТА ПО ЗАЕТОСТ И СОЦИАЛНИ ВЪПРОСИ.....	25
СТАНОВИЩЕ НА КОМИСИЯТА ПО ПРАВАТА НА ЖЕНИТЕ И РАВЕНСТВОТО МЕЖДУ ПОЛОВЕТЕ	33
РЕЗУЛТАТ ОТ ОКОНЧАТЕЛНОТО ГЛАСУВАНЕ ВЪВ ВОДЕЩАТА КОМИСИЯ ...	40

ПРЕДЛОЖЕНИЕ ЗА РЕЗОЛЮЦИЯ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ,

относно начина, по който ОСП може да подобри създаването на работни места в селските райони
(2015/2226(INI))

Европейският парламент,

- като взе предвид член 52 от своя правилник,
 - като взе предвид доклада на комисията по земеделие и развитие на селските райони и становищата на комисията по заетост и социални въпроси и комисията по правата на жените и равенството между половете (A8-0285/2016),
 - като има предвид съобщението на Комисията относно заетостта в селските райони: попълване на дефицита на работни места (COM (2006)0857),
- А. като има предвид, че селските райони съставляват повече от 77% от територията на ЕС и много работни места в тези райони – голяма част от тях неподлежащи на преместване, зависят от селското стопанство и хранително-вкусовата промишленост;
- Б. като има предвид, че селското стопанство и хранително-вкусовата промишленост, взети заедно, представляват 6% от БВП на ЕС, 15 милиона предприятия и 46 милиона работни места;
- В. като има предвид, че от десетилетия насам в много европейски държави броят на земеделските стопани в селските райони драстично намалява, а също така техните доходи и тези на останалите селскостопански работници, и селскостопанската заетост в тези райони е в непрекъснат упадък; като има предвид, че в периода между 2005 г. и 2014 г. се наблюдава намаление с почти една четвърт (-23.6%) на разходите за труд в селското стопанство във всички 28 държави – членки на ЕС^{1a};
- Г. като има предвид, че въпреки че земята в Европа се използва все още основно за селско стопанство, понастоящем в него е заета само част от активното население на селските райони; като има предвид, че диверсификацията на предназначенията на селските райони между използване за икономически дейности, свързани с производство, използване с цел жилищно настаняване и с цел отдих и туризъм и използване с цел съхранение и опазване на природните обекти е голямо предизвикателство пред развитието и заетостта в много селски райони на Съюза; като има предвид, че въпреки че за определени райони от няколко години се наблюдава демографска инверсия и приток на хора, които искат да живеят в провинцията, като това най-често се изразява във феномена „заселване на крайградските зони“, съществува тенденция към упадък на по-слабо проспериращи райони, където отдалечеността представлява проблем и подкрепата за развитието и заетостта е по-трудна;
- Д. като има предвид, че селските райони са изправени пред редица

¹ Евростат, 2016 г.

предизвикателства като ниски доходи, отрицателен демографски прираст, липса на работни места и високо равнище на безработица, бавен растеж на сектора на услугите, липса на капацитет за преработване на хранителни продукти, слаби умения и ограничен капитал;

- Е. като има предвид, че повече от девет от всеки десет европейци считат, че земеделието и селските райони представляват важен залог за бъдещето им;
- Ж. като има предвид, че е налице сравнително нисък доход на единица работна сила за селскостопански дейности и че това е причина за безпокойство;
- З. като има предвид, че икономическата криза засегна всички части на Европа, но най-вече селските райони; като има предвид, че тези райони са изправени пред безпрецедентни последици в резултат на политиките на строги икономии;
- И. като има предвид, че в контекста на настоящата икономическа криза, Европейският съюз превърна заетостта — по-специално чрез ЕФСИ — в един от своите основни приоритети, и като има предвид, че във връзка с това ОСП трябва да стане по-ефективна, а легитимността ѝ да се потвърди отново като един от основните инструменти за действие на ЕС, насочени към запазване и създаване на работни места и конкурентоспособност в селските райони, главно в земеделския сектор; като има предвид, че в този контекст е необходимо да се направи оценка на степента, до която ОСП оказва въздействие върху създаването и поддържането на работни места в селските райони;
- Й. като има предвид решаващото значение на запазването на двата стълба на ОСП поради факта, че първият стълб предотвратява миграцията от малките и семейните земеделски стопанства от сектора и запазва заетостта в селскостопанския сектор, както и че средствата по линия на втория стълб гарантират създаването на работни места в други области, като например туризма, хранително-вкусовата промишленост и други, свързани със селското стопанство сектори;
- К. като има предвид, че европейското селско стопанство е изправено пред редица предизвикателства, свързани с производството на храни и продоволствената сигурност, биологичното разнообразие, устойчивостта на околната среда, енергетиката и изменението на климата и е от жизненоважно значение да се засили връзката между обществото и селското стопанство, да се разработят иновационни решения, за да отговори на тези предизвикателства, да се гарантира устойчивостта и конкурентоспособността на сектора и да се преосмислят целите на една истинска обществена политика, която е в интерес на всички, тъй като това е един от най-важните аспекти на европейската интеграция;
- Л. като има предвид, че териториалното разпределяне на селското стопанство — това е необходимо закрепване на производството и заетостта към дадена територия — е било пренебрегвано твърде дълго време и че е наш дълг да поддържа живо едно селско стопанство, дело на мъже и жени, свързани със своята земя, като важна дейност, за да съхранят селските райони своята динамика и да предлагат множество възможности за работа; като има предвид, че това ново териториално разпределяне също позволява да се осигури добър баланс на развитие между

градските и селските райони;

- М. като има предвид все по-голямата роля на градското и крайградското селско стопанство и интереса към него, както и променящия се модел на потребление, който е комбинация от фактори като минимален отпечатък върху околната среда, производство на качествени местни продукти и остойността на труда на малките и регионалните производители;
- Н. като има предвид, че структурните елементи на последната реформа на ОСП позволиха по-справедливо пренасочване и преразпределяне на помощите между държавите членки и различните селскостопански сектори и потвърдиха ролята на ОСП в икономическо отношение и като социален стабилизатор за земеделските стопанства и селските райони;
- О. като има предвид, че въпреки проучванията, показващи, че преките плащания по първи стълб не създават пряко работни места, те изпълняват жизненоважна роля в запазването на заетостта и земеделските стопанства; като има предвид, че ако тази политика за подкрепа бъде преустановена, 30% от европейските земеделски стопани ще бъдат принудени да прекратят дейността си и да напуснат селскостопанския сектор; като има предвид, че от тези плащания зависи оцеляването на малките земеделски стопанства и на селските райони;
- П. като има предвид, че преките плащания за подкрепа на земеделските стопани в отдалечени райони, за селскостопанска дейност върху необлагородени или трудни за обработване земеделски площи са от жизненоважно значение не само за оставането на тези земеделски стопани в стопанствата и достойното им препитание, но също и за гарантиране на опазването на земите и ролята им за привличане на туризъм в тези райони;
- Р. като има предвид, че основната цел на първия стълб на реформираната ОСП е сигурността на доставките на храни, която спомага за запазване на съществуващите работни места в селското стопанство, а съществува и изискване да се осигури по-справедливо разпределение на плащанията по първия стълб за максимизиране на положителното въздействие на тази помощ;
- С. като има предвид, че натрупаният опит по места показва, че са възможни други видове селскостопанско развитие, които носят по-добри резултати по отношение на качеството на храните и агрономските, екологичните и социално-икономическите показатели, че е важно да се подкрепя и насърчава разнообразието на селскостопанските системи и че малките и средните стопанства, в които обикновено се наблюдава по-голяма диверсификация и са по-иновативни и гъвкави, често са добре организирани по отношение на групирането на производители и кооперации, по-склонни са към устойчивост и се приспособяват по-лесно към последиците от кризата, са от полза за общностите, в които се намират, като по този начин подкрепят икономиката в селските райони, която е от основно значение за развитието на европейското селско стопанство;
- Т. като има предвид, че настоящата криза доказва, че в рамките на ОСП, насочена към пазара, е важно да се поддържа обща организация на селскостопанските пазари и да се определят нови регулаторни инструменти, които да са подходящи

за гарантиране на ценовата стабилност, поддържане на заетостта и на селскостопанските доходи;

- У. като има предвид, че в оценката на въздействието на последиците от ТПТИ, направена от Комисията, се отбелязва, че „по-уязвими са предимно селски райони, в които се развиват конкретни дейности и се характеризират с ограничени алтернативи“; като има предвид, че селските райони и работните места там са застрашени от отдалечаването от традиционните методи на селско стопанство, които ще навлязат с подписването на това споразумение;
- Ф. като има предвид, че европейските земеделски стопани извършват дейността си на все по-глобализиращия се пазар и поради това са много по-уязвими от нестабилността на цените, отколкото други сектори; като има предвид, че търговските споразумения, които са в процес на договаряне, като например Трансатлантическото партньорство за търговия и инвестиции (ТПТИ), всеобхватното икономическо и търговско споразумение между ЕС и Канада (ВИТС) и споразумението за свободна търговия между ЕС и Меркосур, представляват заплаха за създаването на работни места и създаването на условия за подпомагане на селскостопанския поминък;
- Х. като има предвид, че съществуващата система на заплащане по хранителната верига не гарантира устойчиво разпределение на добавената стойност и често не дава възможност на първичните производители дори да възстановят разходите си;
- Ц. като има предвид, че в сравнение с градските райони, селските райони обикновено се характеризират със статически по-високи равнища на безработица и значително по-ниски доходи на жителите, както и с по-непривлекателна инфраструктура и по-слаб достъп до услуги, за предоставянето на които цената е висока поради по-ниската гъстота на населението и достъпността;
- Ч. като има предвид, че създаването на работни места в селските райони трябва да бъде неразделна част от една устойчива политика, която е предназначена за конкретни територии и включва поддържането и развитието на селскостопанските дейности и дейности, непряко свързани със селското и горското стопанство, както и дейности, свързани със селските райони, които създават социални връзки и солидарност между различните заинтересовани страни и спомагат за подобряване на околната среда;
- Ш. като има предвид, че бъдещето на селските райони не зависи само от развитието на селскостопанския сектор, но също така е свързано с диверсификацията и поддържането на други икономически дейности, като например горското стопанство, занаятите и развитието на малките и средните предприятия и интегрирани производствени мощности, селски туризъм, развлекателни, образователни и спортни дейности (например езда) и устойчивото използване на земеделските и горските ресурси (включително отпадъци) за производство на енергия от възобновяеми източници или органични материали и продукти на основата на екологични процеси; като има предвид необходимостта от децентрализирани и интегрирани местни политики, свързани със социално-икономическите аспекти и идентичността и културата на селските райони, както и от истинска териториална система, стремяща се към полезни взаимодействия и

съвместно използване на селските ресурси чрез колективни и междусекторни подходи, включително използването на други фондове на ЕС за насърчаване на развитието на селските райони и заетостта, като същевременно се гарантира, че съществува инфраструктура в селските райони;

- Щ. като има предвид, че за тази цел е изключително важно да се подчертае, че много работни места зависят от специфични и местни селскостопански дейности, по-специално горското стопанство, които не могат да бъдат преместени, и включват услуги, свързани с хранителни и нехранителни стоки, като например опазване на водите и управление на ландшафта;
- АА. като има предвид, че настоящата структура на ОСП е допринесла за това, че сега голяма част от получателите на преки плащания по ОСП ги получават без да извършват селскостопанска дейност, а само поради факта, че притежават земеделска земя;
- АБ. като има предвид, че следва да се предостави подкрепа по-специално за малки семейни стопанства, т.е. за отделните земеделски стопани, които самостоятелно или с други лица ръководят стопанствата си отговорно, независимо и ефективно и които са в състояние да се справят с всички проблеми чрез приспособяване на производствените си решения и/или на методите си за производство и чрез диверсифициране на дейностите си с цел справяне с постоянни структурни промени в селскостопанския сектор;
- АВ. като има предвид, че потенциалът на жените, работещи и/или ръководещи предприятия в селскостопански и селски райони, следва да се анализира, отчети и насърчава във всички политики на ЕС, както и че те не следва да бъдат поставени в неблагоприятно положение от нито една от тези политики, тъй като това ще даде възможност на жените да станат движеща сила на развойната дейност и иновациите и ще помогне на целия сектор да излезе от кризата; като има предвид, че жените следва да бъдат включени в плановете за развитие на сектора на местно и регионално равнище, така че секторът да може да се възползва от техните потребности, опит и далновидност, и следователно жените следва да придобият необходимите умения за активно участие в разработването на тези плановете;
- АГ. като има предвид, че през 2010 г. само 7,5% от земеделските стопани са на възраст под 35 години, а над 4,5 милиона от ръководещите стопанства понастоящем са на възраст над 65 години, и че членове 50 и 51 от Регламент (ЕС) № 1307/2013 относно ОСП включват нови разпоредби в подкрепа на смяната на поколенията в селското стопанство;
- АД. като има предвид, че в много държави членки жените в селските райони имат ограничен достъп до заетост в селското стопанство или други сектори на пазара на труда, разликата в заплащането на жените и мъжете е по-голяма, отколкото в други области, но въпреки това те имат изключително важна роля в развитието и социалната структура на селските райони, по-специално в земеделски стопанства, които се занимават с диверсификация (земеделски туризъм, висококачествени продукти, развлекателни, образователни и спортни дейности и други услуги); като има предвид, че предприемачеството сред жените може да представлява важен стълб в социален, икономически и екологичен аспект за устойчивото развитие в

селските райони; като има предвид, че неравенствата по отношение на достъпа до земя е фактор, който ограничава възможностите на жените за развиване на стопанска дейност в селскостопанския сектор; като има предвид, че средно 29% от земеделските стопанства в Европа се управляват от жени;

- АЕ. като има предвид, че броят на сортовете култури, отглеждани с индустриални цели, е малък, и местните сортове и поминък се заменят с индустриални; като има предвид че местните породи и сортове имат важна роля в запазването на биологичното разнообразие, поддържането на поминък за населението и местното производство в районите;
- АЖ. като има предвид, че е необходимо селските райони да се превърнат в по-привлекателни за новите поколения, като се подкрепи обучението, което набляга на иновациите и модернизацията в професиите и технологията;
- АЗ. като има предвид, че универсалната рамка за оценка на устойчивостта на продоволствените и селскостопанските системи (SAFA) беше разработена от ФАО;
- АИ. като има предвид, че Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони (ЕЗФРСР) предоставя средносрочна подкрепа за жилищно настаняване, здравеопазване, образование и заетост в селските райони за маргинализираните общности; като има предвид, че ЕЗФРСР може да вземе под внимание специфичните нужди на бежанците и да бъде използван за професионално обучение и придобиване на умения в различните сектори на дейност в селските райони;

В рамките на настоящата ОСП

1. призовава всички държави членки да предложат дългосрочни перспективи на младите земеделски стопани с оглед преустановяване на обезлюдяването на селските райони, да прилагат глобална стратегия за обновяване на поколенията и за тази цел да използват пълноценно всички възможности, които новата ОСП предоставя за подпомагане на младите и новоустановените земеделски стопани, включително извън семейството, по-специално чрез помощите за млади земеделски стопани по първи и втори стълб, и също така да улесняват започването на селскостопанска дейност и предприемачество на земеделски стопани над 40-годишна възраст; отбелязва също така, че тези мерки трябва да бъдат допълнени от разпоредби в рамките на националните политики, както и да бъдат в съответствие с тях (относно земеползването, данъчното облагане, социалното осигуряване и т.н.), включително подпомагане съгласно членове 50 и 51 от Регламент (ЕС) № 1307/2013;
2. отбелязва, че по-голямата част от преките плащания по линия на ОСП се изплащат на най-богатите земеделски стопанства и че през 2014 г. 13% от бенефициерите са получили 74% от преките плащания; счита, че това не подпомага създаването на заетост в селскостопанския сектор, тъй като дейностите в малките земеделски стопанства са по-трудоемки и 53% от заетите в сектора работят в категоризирани като малки земеделски стопанства; призовава за по-добро разпределяне на плащанията по линия на ОСП за малките земеделски

стопанства;

3. насърчава държавите членки да засилят подкрепата си за малките и средните стопанства, включително като прибегват по-често до преразпределяне на плащанията; призовава ги също да предвидят механизми за предоставяне на премии на добре организирани стопанства и на тези, които използват правните инструменти за обединение между предприятията;
4. счита, че ОСП следва все повече да взема предвид районите с неблагоприятни условия (планински зони, крайно отдалечени зони, уязвими природни зони), тъй като запазването на земеделието там е съществен инструмент за икономическо, социално и екологично развитие, с приоритет върху заетостта; въпреки това допълва, че ОСП трябва да взема предвид новата динамика на заселване на крайградските зони и да се съобразява с ограниченията на крайградските територии, свързани с техните специфични особености;
5. припомня, че държавите членки са използвали в голяма степен възможността за обвързване на плащанията с производството – което, позволявайки поддържането и развитието на производството, гарантира работните места в необлагодетелстваните райони – и ги призовава да увеличат дела на този вид подкрепа за активните земеделски стопани, за да я направят по-гъвкава и да я използват повече в полза на по-доброто снабдяване на Съюза с растителни протеини, суровина, спрямо която той е зависим от внос от трети страни; освен това предлага равнището на доброволно обвързаното с производството подпомагане да бъде адаптирано в съответствие с равнището на заетост за съответната култура, което би засилило подкрепата за производствата, ползващи повече работна сила;
6. припомня, че в настоящия програмен период и в съответствие с програмите за развитие на селските райони са предвидени мерки за целева помощ за отглеждане на местни сортове и породи, чрез което се насърчава регионалната заетост и поддържането на биологичното разнообразие; приканва държавите членки да предвидят механизми за целева подкрепа на групи и организации на производителите и фермери, отглеждащи местни сортове и породи;
7. изтъква, че е необходимо да се въведе екологичното измерение на преките помощи, че то трябва да бъде неразделна част от осигуряването на устойчиви и жизнеспособни земеделски стопанства и да спомага за запазване и създаване на нови работни места, наред с другото в областта на опазването на биологичното разнообразие, селския туризъм и управлението на ландшафта, например чрез селски имения и исторически резиденции; настоятелно призовава ЕС да осигури опростяване и разпоредбите в областта на околната среда да се прилагат по лесен, разбираем и безпроблемен начин; припомня, че екологичното измерение не трябва да води до намаляване или изоставяне на селскостопанското производство, тъй като то все още е особено чувствително в горските и отдалечените райони;
8. счита, че при явлението повишена смъртност сред домашните пчели, констатирано в редица държави – членки на ЕС, и съществената роля, която изпълнява опрашването за продоволствената сигурност и икономиката на многобройни растениевъдни отрасли, Съюзът следва да подпомага в по-голяма

степен този сектор като приеме една наистина европейска стратегия за роенето на пчелите; добавя, че това не изисква големи инвестиции, но ще създаде много работни места чрез диверсифициране на дейностите в съществуващите стопанства или чрез създаване на нови специализирани стопанства, които според мнението на експертите ще бъдат жизнеспособни с 200 кошера и чиято основна цел ще бъде развъждане на селектирани пчели майки и пчелни семейства и впоследствие – производството на мед, от който ЕС изпитва сериозен недостиг; изтъква, че този подход, който се основава на различните европейски стратегии — за иновациите, социалното приобщаване и създаването на работни места — е изцяло в съответствие с волята за преориентиране на общата селскостопанска политика и развитието на земеделието към по-голяма устойчивост;

9. отбелязва, че за запазване на работните места в стопанствата секторът трябва да премине към използването на нови средства за управление на риска и да увеличи използването на инструменти, като например организациите на производители в рамките на единната ООП и втория стълб, за да се отговори по-добре на нестабилността и търсенето на световния пазар; счита, че пазарните мерки и изключителните мерки при криза и за управление на рисковете, предвидени в рамките на единната ООП и втория стълб, трябва да бъдат въведени по-бързо и проактивно, с подкрепа от бюджета на ЕС, приспособена при необходимост към специфичното положение на най-отдалечените региони, планинските региони, както и на други региони, изправени пред предизвикателствата на конкурентоспособността, и по този начин да се ограничи отрицателното въздействие на понижаващите се цени върху доходите на производителите; обръща внимание на факта, че целите на прилагането на мерките при криза не са напълно постигнати и че наличната инфраструктура и съществуващите възможности в държавите членки би трябвало да бъдат отчетени в по-голяма степен; в контекста на последните кризи призовава Комисията да разработи по-бързи и по-ефективни системи за намеса, които да могат да предотвратят най-отрицателното въздействие;
10. призовава Комисията пълноценно да използва потенциала на извънредните мерки, предвидени в членове 219–222 от Регламент (ЕС) № 1308/2013;
11. счита, че за да изпълняват ролята си на предпазна мрежа, интервенционните цени трябва да бъдат редовно адаптирани към променящата се себестойност, което би позволило да се въздейства върху доходите и за поддържане на дейността на производителите, както и на заетостта; призовава ЕС да въведе инструменти за предотвратяване, от типа на Обсерваторията за наблюдение на пазара на мляко, във всички големи производствени сектори, за да се осигури мониторинг на пазарите, който би позволил да се подпомогне управлението на производството и да се окаже намеса в справянето с кризите, благодарение на гъвкавите и реактивни инструменти за управление на пазара, които могат да се активират при необходимост;
12. признава, че късите вериги на доставки, свързващи земеделските стопани и местните производители, могат да стимулират създаването на работни места в селските райони и подчертава, че схемите за качество, географските означения и биологичното земеделие представляват възможност за развитие на хранително-

вкусовата промишленост и биха могли да създадат работни места в селските райони, и като такива не само следва да бъдат защитени, но също така и разработени, за да се създадат нови работни места и да се запазят регионалната култура и идентичност; подчертава необходимостта от по-добър достъп до по-големи пазари за тези продукти, както и за въвеждането на мерки за качество, насърчаване и защитата с цел подобряване на предлагането им на пазара и включването им в общите туристически продукти на дадена географска област; в контекста на законодателните предложения, които се обсъждат, припомня, че тези положителни икономически въздействия се основават на доверието на потребителите, което не трябва да се нарушава от промени, които могат да се възприемат като намаляване на качеството; освен това подчертава, че процесите за постигане на тези стандарти за качество може да са обременяващи и следва да бъдат опростени;

13. препоръчва държавите членки да използват в по-голяма степен приоритет 6 от втори стълб, който се отнася до запазването и създаването на работни места, както и мерките за трансфер на знания и за професионално и продължаващо обучение, включително чиракуване и усъвършенстване на умения и преквалифициране на селскостопански работници, така че те да могат да бъдат използвани за изпълнение на други дейности в селските райони, както и консултантски и управленски мерки за подкрепа с цел подобряване на икономическите и екологичните показатели на земеделските стопанства; призовава Комисията и държавите членки да предоставят подкрепа за обучението, за да се помогне на земеделските стопани, селскостопанските работници и работниците от селските райони да станат многофункционални и способни да диверсифицират дейностите и инициативите си и да се увеличат иновациите;
14. отбелязва, че текущите програми за развитие на селските райони са много по-слабо съсредоточени върху социалните проекти, защитаващи работните места, в сравнение с тези от предходния програмен период (2007–2013 г.), че това се обяснява с избора на мерки, към които се придържат държавите членки в рамките на техните програми за развитие на селските райони, и с по-малките суми от средства, отпуснати за мерки, свързани със заетостта; поради това призовава държавите членки да преразгледат избора си и призовава към повече гъвкавост в прилагането на политиката за селските райони;
15. счита, че степента на сложност на програмите за развитие на селските райони значително ограничава използването на средствата от ЕЗФРСР и същевременно възпрепятства проектите, които могат да доведат до създаването на работни места, затова е необходимо да се опрости прилагането на политиката за развитие на селските райони, да се възприемат по-последователни многофондови подходи и да се избегнат недостатъците на прекалено педантичните административни и финансови проверки, налагани от държавите членки и Комисията;
16. призовава държавите членки да използват по-пълноценно потенциала на втория стълб на ОСП в диверсификацията на дейностите в селските райони (например селскостопански туризъм, производство на възобновяема енергия);
17. припомня, че факторът, въздействащ върху риска, произтичащ от иновациите, не

е взет предвид в достатъчна степен както от националните политики, така и от общностните, и това явление е пречка пред иновациите и създаването на работни места, по-конкретно за редица участници, които не разполагат с достатъчна финансова стабилност, за да осъществяват успешно иновативните си проекти;

18. подчертава, че развитието на селските райони и създаването на работни места вървят ръка за ръка и следователно призовава държавите членки и регионите да използват максимално потенциала на местните и регионалните органи, които познават най-добре предизвикателствата и възможностите на своите региони, с цел постигане на целите на втория стълб и спазване на приоритетите на ОСП, включително насърчаване на социалното приобщаване, намаляване на бедността и икономическо развитие; припомня възможността за поставяне на акцент върху оперативните програми за развитие на селските райони и върху оперативните им програми за запазване и създаване на работни места и за подобряване на услугите в селските райони, и призовава Комисията да съдейства за постигането на тази цел; настоява за адаптиране на моделите на икономиката на споделянето в селските райони с оглед подкрепа на заетостта, повишаване на ефективността на селскостопанските дейности и намаляване на разходите;
19. призовава Комисията и държавите членки да подкрепят предприятията и кооперациите в социалната икономика, включително социалното селско стопанство¹, с цел да се насърчава социалното интегриране и разкриването на работни места в селските райони; посочва дейностите, провеждани в рамките на „Инициативата за социално предприемачество“, и призовава Комисията да засили приноса на социалната икономика към развитието на селските райони, например чрез план за действие за социалната икономика;
20. подчертава, че подкрепата за демографското развитие и отчитането на потребностите на семействата в селските райони е вече цел на ОСП и следва да бъде предмет на по-голямо внимание, за да се подпомагат семействата и да се улесни съчетаването на семейния и професионалния живот, също така и във връзка с въпроси, свързани с пазара на труда и икономическото развитие в селските райони;
21. подчертава необходимостта от насърчаване на активни мерки и политики, които изтъкват положителната роля на миграцията за повишаване на икономическия растеж и насърчаване на социалното сближаване в селските райони;
22. призовава Комисията и държавите членки да провеждат политики за валоризация на селските райони чрез развитие на туризма, който, ако е подходящо структуриран и насърчаван, може да се превърне в движеща сила за културен, социален и икономически растеж на райони, които разполагат с важни природни, ландшафтни, културни и хранителни ресурси; подчертава, че туристическото развитие на селските райони и диверсификацията на селскостопанските дейности (учебни, културни и развлекателни) представляват също така и стимул за новите поколения, за да „поемат контрола“ върху селските райони с творчески и предприемачески дух, насочен към иновации и към валоризация на

¹ Вж.: <http://www.eesc.europa.eu/?i=portal.en.nat-opinions.25458>

традиционните продукти;

23. подчертава, че с помощта на ЕЗФРСР и другите европейски фондове, създаването на полезни взаимодействия между различните области на политиката ще бъде от съществено значение за посрещане на предизвикателството за създаване на работни места в селските райони и за да се гарантира, че селското стопанство отново е признато като ключов фактор в териториалното развитие; посочва, че средствата по втория стълб могат да се използват като динамичен финансов инструмент за създаване на повече полезни взаимодействия с алтернативни източници на финансиране и програми, което ги прави достъпни за селските райони с цел увеличаване на свързаността, конкурентоспособността и икономическата диверсификация и за подкрепа на предприемачеството, като се отчита запазването на културата и идентичността на селските райони;
24. подчертава, че закупуването на селскостопански земи от инвеститори поставя под все по-голям натиск малките стопанства, ръководени от собственици; подчертава, че запазването на обработваната площ и достъпа до земя е от съществено значение за създаването и разширяването на земеделските стопанства и от жизненоважно значение за запазването на работните места в селските райони; посочва, че докладът на Комисията от ноември 2015 г. относно потребностите на младите земеделски стопани показва, че наличието на земя за закупуване и наемане е най-големият проблем, пред който са изправени младите земеделски стопани и новосъздадените земеделски стопанства; поради това призовава държавите членки да обменят най-добри практики и да разработят инструменти, които да направят възможен достъпът до земя в селските райони с висока безработица, например посредством ползване и управление чрез участие в използването на земеделска земя в съответствие с националните практики, или създаването на системи за управление и предоставяне на информация за неизползвани земи или земи, които могат да бъдат използвани за селско стопанство, чиито услуги ще се използват преференциално от млади земеделски стопани и от жени;
25. счита за важно, че с програмите за развитие на селските райони се полагат повече усилия за подобряване на отношенията между селските и градските райони, за да се стимулира сътрудничеството и да се предлагат възможности за предприятията, извършващи дейност в селските райони, които са от решаващо значение за развитие на тези райони и за създаването на работни места; счита, че селата изпълняват важна роля в отношенията между градските и селските райони, като осигуряват достъп до основни услуги за пребиваващите в околните селски райони и че поради това държавите членки следва да насърчават, в рамките на своите териториални политики, услугите в селата;
26. призовава Комисията да представи предложение за средносрочна реформа на Общата селскостопанска политика, което ще бъде реакция спрямо настоящата ситуация на продължителна криза и на тежките последици в областта на заетостта, по-специално в селските райони; ще ограничи бюрокрацията и административната тежест за европейските земеделски стопани и ще включва по-ефикасни, измерими и амбициозни от гледна точка на околната среда екологични мерки, които в същото са по-прости за прилагане от земеделските стопани;

27. призовава да се установят обвързващи правила за справедливо заплащане по веригата за доставки на храни за производителите на храни, търговците на едро и преработвателите, за да се гарантира, че земеделските стопани получават подобаващ дял от добавената стойност, който е достатъчен, за да им предостави възможност да практикуват устойчиво земеделие;
28. подчертава, че секторът на горското стопанство, който е недостатъчно използван в Европа понастоящем, е важен източник на работни места, който следва да се насърчава по-добре под различни форми в рамките на дърводобивната промишленост; отбелязва също така, че ЕС в момента страда от съществен недостиг в доставките на дървен материал, което налага да се инвестира в инфраструктурата, необходима за растежа на сектора;
29. подчертава, че достъпът до земя е от жизненоважно значение за създаването и разширяването на земеделските стопанства; посочва, че най-големият проблем, пред който се изправят младите земеделски стопани, желаещи да създадат земеделско стопанство, е достъпът до земя;

Бъдещето на Общата селскостопанска политика след 2020 г.

30. подчертава, че процедурите по ОСП трябва да бъдат опростени и да разполагат и напред с достатъчно финансиране, което да е поне на настоящото равнище, отразяващо значителната европейска добавена стойност на политиката, за да може да изпълнява ефективна роля в дългосрочен план за насърчване на заетостта в рамките на диверсифициран европейски сектор на селското и горското стопанство, като се стимулират устойчивото развитие и привлекателността на селските райони; подчертава, че политиката за развитие на селските райони, която предоставя възможност за по-преки и по-ефективни действия за намаляване на социалното изключване сред пребиваващите в селските райони и повишаване на заетостта и на динамиката в селските райони, следва постепенно да бъде укрепвана, без да се застрашава подкрепата по първи стълб, която следва да се реорганизира, за да се гарантира, наред с другото, по-добро функциониране и по-голяма стабилност на пазарите, което е от решаващо значение за гарантирането на доходите в селското стопанство, на европейския модел за селско стопанство и на продоволствената сигурност и като се гарантира, че селските райони запазват своята привлекателност (с акцент върху качеството на живот) в сравнение с градските райони;
31. подчертава, че в рамките на ОСП следва да се отдава голямо значение на инструментите за модернизация и инвестиции, които гарантират конкурентоспособността на секторите на икономиката, разположени в селските райони (включително хранително-вкусова промишленост, енергетика, производство и услуги, социалния сектор), по устойчив начин, като се изпълняват разпоредбите за опазване на околната среда и по този начин се гарантира запазването на работните места; посочва, че тези инструменти ще позволят също така по-нататъшното намаляване на различията между държавите членки и между регионите по отношение на развитието на селското стопанство и на селските райони;
32. подчертава значението на сектора на туризма като източник на приходи за

- земеделските стопани (например почивки в земеделски стопанства); настоятелно призовава държавите членки и Комисията да въведат програми в подкрепа на инвестициите и предприемачеството; счита за важно съответните земеделски стопанства да бъдат подпомагани посредством туристически кампании;
33. отбелязва приложените до момента мерки за опростяване на ОСП, но призовава Комисията да продължи да разработва и прилага мерки за въвеждане на пропорционалност и гъвкавост по отношение на намаляването на административната тежест в рамките на ОСП и увеличаване на производителността в земеделските стопанства;
34. подчертава, че са налице ограничения по отношение на целите, които могат да бъдат постигнати в рамките на ОСП, тъй като основната ѝ цел е сигурността на снабдяването с храни, както и че предприемането на ефективни действия в отговор на множеството предизвикателства, свързани със създаването и запазването на работни места в селските райони, ще изисква по-широк, обхващащ различни политики подход на регионално равнище и на равнището на държавите членки;
35. призовава Комисията да приеме политика, която е в подкрепа на един конкурентоспособен и устойчив европейски модел за селското стопанство, основаващ се на семеен, диверсифициран и мултифункционален модел за селското стопанство, който отдава приоритет на намиращите се на съответната територия работните места със справедливо заплащане, със специален акцент върху териториите, които се сблъскват със специфични ограничения, признати в член 349 от ДФЕС, и – при производството на хранителни и нехранителни продукти – гарантиране на продоволствената сигурност, както и безопасността на храните с цел защита на здравето;
36. призовава държавите членки да разработят инструменти за наблюдение и регулиране на земите, за да ги подпомогнат при придобиването на повече знания за пазарите на земи и да се сложи край на широко разпространената концентрация или заграване на земи и на производствена техника;
37. изтъква необходимостта от насърчаване на развитието, предлагането на пазара и продажбата на висококачествени селскостопански продукти; призовава за инициативи за откриване на нови пазари, както и за въвеждане на оперативни продуктови програми и пазарни кампании с цел гарантиране на диверсификацията на продуктите и конкурентоспособността на европейската верига за доставки на храни;
38. счита, че ОСП следва да вземе предвид европейското селско стопанство във всички негови форми и във всички селски райони, включително намиращите се в най-необлагодетелствано положение и най-уязвимите сред тях (например планинските райони и най-отдалечените региони), за да гарантира оптималното използване на всички ресурси; счита, че това предполага също така отново да започнат да се използват земеделските земи, които са били изоставени или необработвани;
39. припомня, че диверсификацията на селското стопанство и на регионалните

пазарни ниши увеличава и гарантира заетостта в селските райони; призовава за инициативи в подкрепа на диверсификацията на стопанствата (например директни продажби на селскостопански продукти) и на икономиката в селските райони като цяло (например улесняване на прехода от работа в сектора на селското стопанство към други сфери на заетост);

40. счита, че финансирането в рамките на бъдещата ОСП трябва да осигурява повече подкрепа, за да забави намаляването на малките и средните стопанства и предприятия, групирани в организации на производителите, които поради факта, че са диверсифицирани в по-голяма степен, че са по-икономични и по-самостоятелни, както и че по-лесно могат да бъдат преместени, са по-ефективни от гледна точка на създаването на добавена стойност и на работни места в рамките на съответната територия и като важен икономически и социален стълб на техните региони, както и да оказва и занапред специална подкрепа на териториите, засегнати от специфични ограничения, признати в член 349 на ДФЕС;
41. посочва, че преките плащания в рамките на ОСП трябва да се предоставят на лица, чиято основна дейност е в областта на селското стопанство;
42. подчертава, че в най-отдалечените региони търсенето на решения по отношение на заетостта в случай на икономически спад е възпрепятствано поради липсата на взаимосвързаност и като се има предвид значението на селското стопанство в тези региони счита, че финансирането в рамките на бъдещата ОСП следва да дискриминира положително териториите със специфични ограничения, признати в ДФЕС, с оглед на факта, че това ще има мултиплициращ ефект за насърчаването на други свързани дейности като агроиндустрия, туризъм, опазване на природата, производство на енергия и кръгова икономика като допълнение към стратегията за финансиране от различни фондове; подчертава, че тази стратегия следва да взема предвид факторите за положително разграничаване, установени за най-отдалечените региони, които могат да действат като лаборатория за оригинални и иновативни решения в селското стопанство, приложими в други, не толкова крайни и по-всеобхватни условия, свързани със структурата на земеделските стопанства, почвените и климатични условия и специфичното биологично разнообразие;
43. счита, че груповото земеделие следва да бъде насърчавано и подпомагано финансово, тъй като то намалява разходите за производство на стопанствата, по-конкретно разходите за механизация, и насърчава солидарността между земеделските стопани и трансфера на иновации, ноу-хау и най-добри практики, като поражда динамика, благоприятстваща развитието и заетостта;
44. призовава Комисията да стимулира диверсификацията и конкурентоспособността на малките земеделски стопанства, включително по отношение на социалното и ориентираното към услугите селско стопанство;
45. подчертава, че е важно ОСП да оказва повече подкрепа за положителния принос на селското стопанство в областта на заетостта и околната среда, както и да оказва по-ефективна подкрепа за биологичното и биодинамичното селско стопанство и всички други устойчиви начини на производство, включително интегрираното

селско стопанство и агролесовъдство в рамките на агроекологията, което ще налага да се опростят настоящите правила и да се приемат разпоредби, чието прилагане е просто, разбираемо и не поражда проблеми; счита, че това значимо благоприятно въздействие по отношение на заетостта и на околната среда е в интерес на обществото като цяло и представлява компонент, който следва да бъде включен в селскостопанските доходи;

46. припомня положителния пример на „биологичните области“, а именно районите, в които чрез съгласуван набор от действия се насърчават продуктите от местното земеделие и животновъдство, получени чрез биологични методи, както и всички стопански субекти, които разчитат на тях (предприятия от хранително-вкусовия, кулинарния и туристическия сектор) – инструмент, който вече е доказал, че е в състояние да повишава доходите на местно равнище и да подпомага опазването на земите чрез съхраняване на селските райони и на традиционните продукти;
47. подчертава потенциала на устойчивото селско стопанство и устойчивите продоволствени системи, по-специално на биологичното селско стопанство, както и на устойчивото управление на почвите, водите, биологичното разнообразие и инфраструктурата в селските райони за запазването и създаването на достойна заетост в селското стопанство и процъфтяващи икономики в селските райони;
48. счита, че задачата да си върнем контрола върху европейския пазар трябва да продължи да бъде основен принцип на действие в рамките на бъдещата ОСП, преди да се насочим към пазарите извън ЕС и без да ги пренебрегваме; в тази връзка счита, че търговските споразумения като ТПТИ, ВИТС и споразумението за свободна търговия ЕС-Меркосур могат действително и в значителна степен да застрашат европейското селско стопанство и пазари на труда; счита, че споразуменията за свободна търговия трябва да не водят до нелоялна конкуренция за малките и средните земеделски стопанства и да не застрашават местните икономики и работни места или да работят срещу политиките, насочени към стимулиране на местното производство и подпомагане на лицата, които осигуряват прехраната си в селското стопанство;
49. счита, че с цел подобряване на недостатъчната понастоящем организираност в сектора за производство на плодове и зеленчуци трябва да бъде възстановено подпомагането от ЕС за проекти с участието на новосъздадените организации на производителите на плодове и зеленчуци;
50. подчертава, че с оглед на голямата несигурност по отношение на бъдещето на ниските и неустойчиви цени на селскостопанските продукти Европейският съюз трябва да постигне целите на ОСП, предвидени в Договора, като полага повече усилия за компенсиране на хаотичното въздействие на пазарите, когато те не постигат необходимите цели, и да гарантира устойчивостта и конкурентоспособността на селскостопанския сектор чрез създаването на ефективни осигурителни мрежи и на системи за предотвратяване и управление на кризи с цел постигане на баланс между търсенето и предлагането, както и чрез създаването на инструменти за управление на риска, основаващи се на нови, новаторски системи и включване на самите земеделски стопани във финансирането, като се разчита например на антициклични помощи, с което да се

предостави възможност на земеделските стопани да се възползват от по-справедливи цени; счита, че частта от финансирането, предназначена за мерки за стабилизиране на селскостопанските пазари, следва да се увеличи и, по-специално, че ОСП следва също така да укрепи застрахователните схеми с цел да бъдат защитени земеделските производители от различните климатични, здравни и икономически рискове; счита, че с оглед на рисковете, свързани с глобалното затопляне, Съюзът трябва да направи всичко възможно, за да засили положителната роля, която може да изпълнява селското стопанство, чрез мерки като агрономия и подобро управление на почвите с цел по-добро улавяне на въглерода и счита, че е важно да се подкрепят технически и финансово земеделските стопани, за да им се предостави възможност постепенно да променят своите практики и да въвеждат иновации;

51. също така подчертава, че преките плащания следва да останат инструмент на ОСП и след 2020 г., за да се подпомагат и стабилизират доходите на земеделските стопани и да бъдат компенсирани разходите, свързани с изпълнението на високите стандарти на ЕС (по отношение на производствените методи, и по-специално на изискванията за опазване на околната среда), както и да се запази селскостопанското производство в най-необлагодетелстваните региони; посочва, че поради това преките плащания следва да имат за цел да се гарантира, че селското стопанство е икономически стабилно, както и да осигуряват продоволствената сигурност и сигурността на околната среда; в този контекст посочва, че е от основно значение да се изравни размерът на преките плащания, за да се гарантират равни условия за конкуренция в рамките на единния пазар на ЕС, както и за да се използват устойчиво ресурсите в селското стопанство на равнище ЕС;
52. счита, че тъй като съществуват големи различия по отношение на равнището на сътрудничество между земеделските стопани в отделните държави членки, а липсата на сътрудничество има отрицателно отражение върху способността на земеделските стопани да устояват на кризисни ситуации и пазарен натиск, ОСП следва изцяло да насърчава развитието на сътрудничество между земеделските стопани, по-специално в производствения и преработвателния сектор;
53. призовава държавите членки да отдават приоритет, в рамките на втория стълб на ОСП, на Европейското партньорство за иновации (ЕПИ); призовава Комисията да отдава приоритет на програмата „Хоризонт 2020“ и да осигури по-добър достъп на земеделските стопани до възможностите за финансиране от ЕИБ, подкрепя за иновативни и устойчиви модели на селско и горско стопанство за производството на стоки и услуги в хранителната и нехранителната промишленост (възобновяеми източници, биоикономика, селски туризъм и нови перспективи за земеделските стопани за снабдяване със суровини в индустриалната ера след извеждането от употреба на нефта), както и разработване на ресурсите на всеки един от селските райони;
54. изразява категорично убеждение, че дори и в бъдеще ще трябва да се насърчава продължаващо професионално обучение за земеделските стопани и за селскостопанските работници и да се гарантира разпространението на научните знания и иновациите, като по този начин се осигурява възможност за адаптиране

към променящите се условия на околната среда и се улеснява извършването на стопанска дейност;

55. счита, че подходите отдолу-нагоре (bottom-up) в областта на местното развитие, като например LEADER/CLLD, са доказали своята ефективност по отношение на създадените работни места и на ниските равнища на публични разходи за създадено работно място и поради това те следва да продължат да бъдат укрепвани, насърчавани и прилагани във всички държави членки чрез подходи с финансиране от различни фондове и засилване на ролята на местните и на регионалните органи; изтъква по-специално ролята на ръководителите на местните групи за действие (МГД) за осигуряването на техническа поддръжка и услуги за подпомагане за инициативите, насочени към подпомагането в начална фаза на проектите, благоприятстващи заетостта; наред с това призовава МГД да разполагат с възможно най-голяма самостоятелност, за да бъдат възможно най-ефективни; допълва, че следва да се въведат механизми за гарантиране на значимото участие на социалните партньори и призовава Комисията да представи модели на добри практики по отношение на транснационалните проекти по LEADER II;
56. отбелязва, че затрудненията при достъпа до информация по отношение на съответните програми и финансиране на национално равнище и на равнище ЕС представляват пречка за развитието на икономиката в селските райони;
57. призовава да се отдава приоритет на инвестициите, които са предвидени по линия на политиката за развитие на селските райони като подкрепа за заетостта в селските райони, като се постави акцент върху работните места, промените в заетостта, ефикасността на предприятията бенефициенти и създаването на стимули за наемане на служители, и препоръчва програмите за развитие на селските райони да включват засилване на микрофинансирането, тъй като то е особено полезно при оказването на подкрепа за стартиращи селскостопански и неселскостопански предприятия;
58. изтъква, че значимостта на втория стълб за създаването на работни места може да се повиши, като се предостави възможност за повече гъвкавост съобразно конкретните нужди на регионите;
59. счита, че в бъдеще е необходимо да продължи разработването на висококачествени продоволствени системи на териториален принцип, извършващи снабдяване със сурови и преработени хранителни продукти, като се насърчава личната отговорност и участието на заинтересованите страни – обединени в групи от производители, преработватели, дистрибутори и потребители или като общности на производители и потребители, или като се обединяват всички стопански субекти от хранително-вкусовия и хранителния сектор на туризма – в качествени и основаващи се на договори дейности, насочени към гарантиране на снабдяването с храни и осигуряване на безопасността на храните, както и справедливи доходи, за да могат земеделските стопани да си осигурят достоен живот и да поддържат заетостта в своите стопанства; отбелязва, че тези продоволствени системи могат по-конкретно – но не само – да приемат формата на къси вериги за доставки и/или местни пазари;

счита, че в бъдеще е нужно да се предвидят повече средства на ЕС за развитието и функционирането на някои специални системи за качество на хранителните продукти, а също така и за по-нататъшното развитие на заслужилата международна слава европейска гастрономия; счита, че за целта е от основно значение да се адаптира по-добре законодателството относно обществените поръчки, за да могат местните общности да популяризират местното производство;

60. обръща внимание на необходимостта от допълнителна подкрепа за селското стопанство и от създаване на работни места в селското стопанство в необлагодетелстваните райони и в районите по външните граници на ЕС;
61. счита, че партньорствата с участие на множество заинтересовани страни, включващи земеделски стопани и други заинтересовани страни от селските райони, следва да бъдат насърчавани, тъй като те предоставят възможност за развитието на редица дейности, водещи пряко и непряко до заетост, като например структурирането на местните вериги за производство на хранителни и нехранителни продукти и извършването на различни услуги (селски туризъм, поддръжка на частни и обществени пространства и др.);
62. счита, че Комисията и държавите членки трябва да стимулират земеделските стопани, посредством ОСП и други политики, да разнообразяват източниците си на доходи, като по този начин се осигурят срещу сътресения на пазара; счита, че подобна диверсификация би могла да включва екотуризъм, разработване на възобновяеми енергийни източници, като например енергия от вятъра или слънцето, добавена стойност на селскостопанската продукция чрез преработване, както и магазини в земеделските стопанства;
63. призовава Комисията да осигури повече подкрепа за местните кооперации с цел да им помогне да си възвърнат контрола върху своите цени и продукти;
64. отбелязва, че секторът на туризма предлага значителни възможности за доходи и пряка и непряка заетост в селското стопанство и в селските зони, като позволява да се повиши стойността на историческото, културното, кулинарното, ландшафтното и екологичното наследство на всеки регион; също така отбелязва, че степента на привлекателност на даден регион за туристите зависи не само от неговата история, но във все по-голяма степен и от качеството на неговите хранителни продукти, от неговия ландшафт и от околната среда; счита, че поради всички тези причини секторът на туризма следва да получава повече подкрепа в рамките на политиката за развитие на селските райони;
65. приканва Комисията да обмисли въвеждането на определение на термина „местен производител“ с цел стимулиране на този вид производство;
66. подчертава, че предизвикателствата, свързани с изменението на климата и с околната среда, налагат предприемането на важни публични и частни инвестиции за създаване на работни места, с подкрепата на възникването на нови професии, за да се гарантира запазването и съхранението на ресурсите в селските райони и възстановяването на качеството на нарушените екосистеми, за по-ефективна борба с наводненията и пожарите, за по-добро опазване на качеството на водите,

почвите и въздуха и на биологичното разнообразие; отбелязва, че това несъмнено предполага сътрудничество между земеделските стопани и другите заинтересовани страни в селските райони, но също така предлага и нови възможности за диверсификация на доходите в селското стопанство;

67. призовава Европейската комисия да извърши оценка на социалното въздействие на настоящата криза в селското стопанство, особено по отношение на закритите работни места, по-специално в селските райони; призовава държавите членки да разгледат възможностите за подобряване на конкурентоспособността на селското стопанство, така че секторът да може да създава работни места и да генерира добавена стойност, която се разпределя равномерно между всички участници в селското стопанство и хранително-вкусовата промишленост, като се гарантира лоялна конкуренция и се свеждат до минимум вредите от социалния дъмпинг и от несигурните и нестандартни условия на заетост, които засягат в прекалено висока степен определени групи; отбелязва, че много от членовете на семействата, работещи в земеделски стопанства, нямат социален статут и не са обхванати от система за социална закрила; подчертава, че селскостопанските предприятия трябва да спазват националното трудово и социално законодателство; счита, че всяко въвеждане на допълнителни условия за плащанията по първия стълб на ОСП би увеличило значително административната тежест за земеделските стопани и би намалило потенциала им да създават работни места; призовава за по-силна роля на социалните партньори съвместно с управителните органи и призовава държавите членки да признаят и гарантират социалните права на земеделските стопани, като гарантират, че всички работещи в сектора на селското стопанство – на пълен или непълен работен ден – са обхванати от система за социална закрила; призовава държавите членки да транспонират в националното законодателство Директива 2014/36/ЕС относно сезонните работници; призовава на националните органи в областта на здравеопазването и безопасността да бъдат отпуснати средства за разпространение на информацията относно безопасността в стопанствата;
68. отбелязва, че работата в селското стопанство е една от най-опасните, със значителни рискове от наранявания или смърт, причинени от машини или от добитъка (194 смъртни случая за последните десет години само в Ирландия); призовава за подходящи национални закони за премахване на основните рискове, както и за адекватни схеми за обезщетения при инциденти, водещи до коренни промени за цял живот;
69. настоятелно призовава Комисията да въведе предложените от ФАО показатели в нейната оценка на устойчивостта на продоволствените и селскостопанските системи (SAFA), по-специално тези, които са насочени към трудова заетост и социално благосъстояние;
70. припомня, че европейските земеделски стопани притежават средно само по 12 хектара земя и че 70% от земеделските стопанства разполагат с обща земеделска площ, по-малка от 5 хектара; отбелязва, че предвид своята големина и структура земеделските стопанства не могат винаги да си позволят наемането на работници на пълен работен ден или на висококвалифицирани работници; поради това насърчава Комисията и държавите членки да въведат мерки за насърчаване на

обединенията на работодатели;

71. счита, че е от съществено значение да се осигури наличието на обществени и частни услуги, за да се гарантира привлекателността на селските райони и да се създаде възможност за запазване и развитие на заетостта в тези райони; счита, че хората в селските райони имат право на еднакъв достъп до качествени обществени услуги като образование, социални грижи и здравеопазване; счита за жизненоважно всички участници – местните и регионалните (където такива съществуват) органи, както и частният сектор – да работят заедно, за да насърчават инвестициите и да гарантират, че селските и най-отдалечените райони разполагат с основна инфраструктура, като например обществени и частни транспортни връзки, сигурно снабдяване с енергия и надеждни и бързи широколентови технологии, както и схеми за финансиране и кредитиране за предприемачите, микропредприятията и МСП в селските райони, без които предприятията и домакинствата в селските райони ще бъдат постоянно в необлагодетелствано положение и миграцията към градските райони ще продължи;
72. счита, с оглед на неотдавнашните епидемии при животните – като например африканската чума по свинете, засегнала балтийските държави и Полша, и птичия грип, засегнал Франция, както и на неотдавнашните скандали във връзка с безопасността на храните, като например епидемията от *E.Coli* през 2011 г. и скандала с конското месо от 2013 г., както и продължаващият в момента скандал с фалшив мед, че трябва да се увеличат значително средствата, изразходвани за безопасност на храните и фуражите, както е предвидено във функция три от Многогодишната финансова рамка, тъй като разпределените за текущия седемгодишен период 1,93 милиарда евро са абсолютно недостатъчни;
73. подчертава, че земеделските стопани се сблъскват с големи административни разходи, свързани с ОСП, и че тези разходи значително се различават в отделните държави членки; призовава Комисията и държавите членки да намалят административната тежест, като ограничат бюрокрацията и опростят ОСП, както и като гарантират нейното икономически ефективно транспониране;
74. подчертава, че достъпът до основни услуги като образование, здравеопазване и жилищно настаняване, както и непрекъснатостта на тези услуги, са предпоставки за наличието на благоприятна среда за създаването на работни места и за задоволяване на жизнените потребности на населението в селските райони;
75. счита, че е от жизненоважно значение да се поиска от публичните органи да въведат в селските райони консултантски услуги и услуги за подпомагане на управлението на стопанствата с цел да се модернизира европейското селско стопанство и да се премахнат морално остарелите традиционни методи;
76. призовава Комисията и държавите членки да насърчават и улесняват равноправното участие на жените на пазара на труда и съвместимостта на работата и личния живот в селските райони, по-специално що се отнася до възнаграждението и социалните и пенсионните права, насърчаването на нови специалности и предлагането на перспективи и възможности за жените по отношение на заетостта в селското стопанство и в други отрасли, в съответствие с

принципа на равенство и борба срещу дискриминацията в политиките и програмите на ЕС; също така ги призовава да се възползват по-добре от възможностите за целенасочени информационни платформи онлайн, действия и подкрепа за новите участници и жените, които вече са се установили в земеделски стопанства и в селските райони, по-специално по линия на ЕЗФРСР и други фондове на ЕС, насърчаващи разработването на проекти, както и да се помогне за запазване на основните инфраструктура и услуги, които са важни за всекидневния живот в селските райони, като по този начин се спомага за ограничаване на напускането на селските райони от жените; също така насочва вниманието към необходимостта, особено в селските райони, от устойчиви стратегии за поддържане, насърчаване и подпомагане на мрежите и организациите на жените като фактор при вземането на решения в селското стопанство и в селските райони; поради това призовава за по-лесен достъп до образование, финансиране и информация, за да се улеснят предприемаческите инициативи (например чрез електронна търговия) и извършването и развитието на стопанска дейност за жените;

77. настоятелно призовава държавите членки да засилят ролята на социалните партньори и на организациите за социално подпомагане, работещи заедно с органите при наблюдението на спазването на трудовото законодателство, борбата с недекларирания труд и спазването на социалните стандарти и стандартите за безопасност, които насърчават социалната и икономическата интеграция на работниците мигранти, включително сезонните работници, мигрантите и бежанците от женски пол; призовава за създаване на механизъм за гарантиране на участието на жените във всички нива на процеса;
78. призовава Комисията да предложи договорености за подходящо финансиране на специална европейска програма под формата на „европейска гаранция за жените в селските райони“, като използва за модел европейската гаранция за младежта;
79. посочва, че площта на земеделската земя в ЕС намалява с всяка изминала година; подчертава, че опазването на обработваемите площи е от първостепенно значение, за да се гарантират работните места в селските райони; призовава държавите членки да насърчават по-добрия достъп до земя в селските райони с високи равнища на безработица, призовава, във връзка с това, за предприемането на действия с цел да се гарантира, че младите жени, които са земеделски стопани, имат достъп до кредити и възможност да участват в управлението на земите;
80. насочва вниманието към факта, че жените представляват 45% от работната сила в селското стопанство; призовава Комисията да преразгледа определението за „семеино стопанство“, за да улесни достъпа на жените до обучение и професионални консултации, както и до капитал и подпомагане;
81. призовава съответните национални, регионални и местни органи да насърчават участието на жените в местни групи за действие и развитието на местни партньорства по програмата LEADER, както и да гарантират балансираното участие на мъже и жени в своите управителни съвети;
82. призовава регионалните участници, като използват финансиране по втория стълб, да прилагат програми за повишаване на осведомеността с цел да се изтъкне

половата неутралност на всички професии, както и да се преодолее все още
твърде силното традиционно разпределение на ролята в селското стопанство;

83. възлага на своя председател да предаде настоящата резолюция на Съвета и на
Комисията.

СТАНОВИЩЕ НА КОМИСИЯТА ПО ЗАЕТОСТ И СОЦИАЛНИ ВЪПРОСИ

на вниманието на комисията по земеделие и развитие на селските райони

относно „По какъв начин ОСП може да подобри създаването на работни места в селските райони?“
(2015/2226(INI))

Докладчик по становище: Палома Лопес Бермехо

ПРЕДЛОЖЕНИЯ

Комисията по заетост и социални въпроси приканва водещата комисия по земеделие и развитие на селските райони да включи в предложението за резолюция, което ще приеме, следните предложения:

- А. като има предвид, че селските райони съставляват 77% от територията на Европейския съюз и редица от работните места в тези райони са свързани със селското стопанство и хранително-вкусовата промишленост;
- Б. като има предвид, че заедно селското стопанство и хранително-вкусовата промишленост представляват 6% от БВП на Европейския съюз, 15 милиона предприятия и 46 милиона работни места;
- В. като има предвид, че универсалната рамка, предоставена от Оценката на устойчивостта на продоволствените и селскостопанските системи (SAFA), беше разработена от ФАО;
- Г. като има предвид, че Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони (ЕЗФРСР) предоставя средносрочна подкрепа за жилищно настаняване, здравеопазване, образование и заетост в селските райони за маргинализираните общности; като има предвид, че ЕЗФРСР може да вземе под внимание специфичните нужди на бежанците и да бъде използван за професионално обучение и придобиване на умения в различните сектори на дейност в селските райони;
- Д. като има предвид, че потенциалът на жените, които работят и/или осъществяват стопанска дейност в селскостопанските и селските райони, следва да бъде анализиран, документиран и насърчаван във всички политики на ЕС и че те не следва да бъдат поставяни в неравностойно положение от никоя от тези политики, тъй като това ще положи основите за превръщането на жените в движеща сила на развитието и иновациите, което ще помогне на целия сектор да излезе от кризата;

като има предвид, че жените следва да бъдат включени в плановете за развитие на сектора на местно и регионално равнище, така че последните да могат да се възползват от техните нужди, опит и прозорливост, и следователно жените следва да придобият необходимите умения за активно участие в разработването на тези плановете;

- Е. като има предвид, че демографските промени, като застаряване на населението и миграционни потоци, биха могли да представляват важен фактор за развитието на планинските райони или селските райони в неравностойно положение, които са засегнати от обезлюдяване или застаряване на населението;
1. подчертава значението на селското стопанство и хранително-вкусовия сектор за социалното и териториалното сближаване поради неговата роля за устойчивия икономически растеж, създаването на качествени работни места и запазването на селските общности; подчертава необходимостта да се запази бюджета на ОСП и да се укрепи нейната социална и икономическа роля като се обърне особено внимание на микро и дребномащабната селскостопанска дейност и като се вземат предвид регионалните специфики; подчертава, че ефективното прилагане на ОСП следва да допринесе за социалното приобщаване в селските райони, за достойните условия на живот и труд и за добрите бъдещи перспективи;
 2. подкрепя широкото развитие на географските указания с цел защита на специфични регионални характеристики и на културното разнообразие, тъй като те представляват съществен елемент за създаването на висококачествени нови работни места в селските общности;
 3. подкрепя координиран подход между втория стълб на ОСП и други фондове на ЕС, за да се укрепи тяхната ефективност и да се избягва неефикасност или дублиране; подчертава взаимодействията с Европейския социален фонд, който не предоставя пряка финансова подкрепа за земеделските производители, но може да бъде мобилизиран за подкрепа на обучението и адаптирането към промените в селскостопанските дейности и селската икономика, както и за социално приобщаване и борба с бедността; подчертава значението на ангажирането на местните и регионалните администрации и на други релевантни от гледна точка на общността участници в управлението и създаването на политики за селските райони и значението на подобряването на подготовката на администрациите, работещи с европейски фондове;
 4. подчертава значението на териториалното сближаване в ЕС, което следва да се гарантира чрез политики за икономическо развитие, адаптирани към проблемите в селските райони; подчертава силната връзка между селските системи, малките общности и общините, и призовава за по-добро полезно взаимодействие между инструментите на политиката на сближаване и ОСП; в това отношение подчертава значението на интегрираната териториална инвестиция („ИТИ“) и воденото от общностите местно развитие; счита, че ретериториализацията¹, там където съществуващите връзки между трудова заетост и селско стопанство и дадена територия традиционна са налице, следва да бъде подкрепяна, за да се поддържат

¹ cf: <http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+COMPARL+PE-580.547+02+NOT+XML+V0//BG>

динамични селски райони и да се създават отново работни места;

5. призовава държавите членки да предоставят подходящи ресурси на програмата LEADER, предвид признатия ѝ успех в създаването на работни места в селските райони;
6. счита, че пазарно ориентирана ОСП води до нестабилност на цените и свръх конкуренция, които имат отрицателно въздействие върху доходите и заетостта в селските райони, както е видно от кризисната ситуация в сектора на млякото след премахването на квотната система; призовава Комисията и държавите членки да гарантират цени, които вземат надлежно предвид извършената работа от страна на производителите, с цел да се осигури на тях и техните служители достоен стандарт на живот, също и чрез мерки в областта на доставките; споделя загрижеността относно потенциалното отрицателно въздействие върху земеделската работна сила на споразуменията за свободна търговия, които понастоящем са в процес на договаряне, като например Трансатлантическото партньорство за търговия и инвестиции, и призовава настоятелно Комисията да извърши оценка на тяхното въздействие върху селското стопанство; отбелязва, че високите стандарти на ЕС в областта на безопасността на храните, здравето и хуманното отношение към животните, които са от жизненоважно значение за гарантиране на доверието на потребителите от ЕС, не следва да бъдат подлагани на компромиси или договаряни чрез търговски споразумения;
7. призовава за подходящи компенсации за тези сектори и държави, които вече са изложени на риск заради руското ембарго или в резултат на настоящите споразумения за свободна търговия, като тези с Тунис и Мароко;
8. с оглед на настоящата ситуация, сред чиито отличителни характеристики са руското ембарго, намаляването на търсенето, премахването на квотите за мляко, сриването на цените, увеличаването на производствените разходи, нарасналата конкуренция и екологичните предизвикателства, призовава всяка държава членка да обмисли начини за подобряване на конкурентоспособността на своето селско стопанство, така че секторът да може да създава работни места и да генерира добавена стойност, която е разпределена равномерно между селското стопанство и хранително-вкусовата промишленост, особено в случаите на непромишленото и дребномащабното производство; във връзка с това подчертава важността на запазването на земеделските стопанства в селските райони, като признава многофункционалния им характер, който им позволява извън и освен основната си функция – производството на земеделски суровини, да изпълняват няколко други важни функции, като например опазване на околната среда, принос към жизнеспособността на селските райони и към равновесието в регионалното развитие;
9. подчертава, че икономическото развитие в селските райони следва да се разглежда също така в контекста на тяхното социално и демографско развитие и че следва да се вземат надлежно предвид действията за подкрепа на семействата, както и за подобро съчетаване на семейния и професионалния живот;
10. подчертава нуждата от подкрепа за устойчивите селскостопански и продоволствени системи, включително биологичното земеделие, както и устойчивото управление на

почвата, на водите и биологичното разнообразие, за да се запази и създава достойна заетост в селското стопанство и процъфтяваща икономика на селските райони, като целта е по-голяма устойчивост и намаляване на използването на пестициди;

11. подчертава, че европейското селско стопанство понастоящем се намира в безпрецедентна криза, която предизвиква обедняване на земеделските производители, създава риск от фалити и води до нарастващ брой самоубийства; призовава Европейската комисия да извърши оценка на социалното въздействие на кризата, особено по отношение на закритите работни места, по-специално в селските райони;
12. призовава за укрепване на организациите на производителите, тъй като те играят ключова роля в защитата по специално на интересите на малките земеделски стопани и семейните стопанства, и съответно призовава те да бъдат по-активно ангажирани в социалното подпомагане на работещите в сектора;
13. призовава Комисията и държавите членки да подкрепят предприятията и кооперациите в социалната икономика, включително социалното селско стопанство¹, с цел да се насърчава социалното интегриране и разкриването на работни места в селските райони; отбелязва дейностите, провеждани в рамките на „Инициативата за социално предприемачество“, и призовава Комисията да засили приноса на социалната икономика към развитието на селските райони, например чрез план за действие за социалната икономика;
14. призовава настоятелно да се предприемат действия, за да се сложи край на злоупотребите на големите групи дистрибутори на храни във веригата на доставка, за да се гарантира справедлива цена за земеделските производители, което ще запази потенциала за създаване на работни места, който селското стопанство има в селските райони;
15. изразява загриженост, че понастоящем първият стълб на ОСП облагодетелства големите селскостопански производители, което води до изключително голяма пазарна концентрация и липса на стимули за създаване на трудова заетост в съответните сектори; следователно призовава за незабавни реформи в това отношение;
16. призовава за силен първи стълб на ОСП, който да насърчава устойчивото производство, качествените работни места, рентабилните стопанства и достойните доходи, както и спазването на относимите колективни трудови споразумения и социалното и трудовото законодателство, без да налага нови тежести на земеделските стопани;
17. призовава държавите членки да транспонират в националното законодателство Директива 2014/36/ЕС относно сезонните работници; призовава държавите членки да гарантират правилното прилагане на горепосочената директива и призовава Комисията да изготви доклад относно актуалното състояние на прилагането ѝ до септември 2019 г; призовава Комисията да анализира обхвата на системите за

¹cf: <http://www.eesc.europa.eu/?i=portal.en.nat-opinions.25458>

незаконно наемане на работа в ЕС чрез разследвания, проучвания и статистически данни, по-специално в онези европейски региони, в които недеklarирания труд и експлоатацията на селскостопанския труд са по-широко разпространени; подчертава необходимостта да се въведат ефективни инструменти, включително адекватни проверки и контрол с цел гарантиране на достойни условия на труд и на живот за сезонните работници във всички региони на ЕС, по-специално там, където това явление е в по-голяма степен широко разпространено, и подчертава необходимостта да се гарантира съответствие с трудовите права, трудовите стандарти и висококачествените условия на труд като цяло;

18. приветства приложените до момента мерки за опростяване на ОСП, но призовава Комисията да продължи да развива и прилага мерки за въвеждане на пропорционалност и гъвкавост във връзка с административната тежест на ОСП; счита, че това е в полза на земеделските стопани и гладкото функциониране на ОСП като цяло;
19. подчертава, че действията за подкрепа на демографското развитие и на благоприятния за семейството характер на селските райони вече са цел на ОСП и следва да им се отдаде повече значение, също и с оглед на въпроси, свързани с пазара на труда;
20. настоятелно призовава Комисията да въведе предложените от ФАО показатели в нейната Оценка на устойчивостта на продоволствените и селскостопанските системи (SAFA), по-специално тези, насочени към трудовата заетост и социалното благосъстояние;
21. подчертава, че селскостопанските предприятия трябва да спазват националното трудово и социално законодателство; счита, че всяко въвеждане на допълнителни условия за плащанията по първия стълб на ОСП би увеличило значително административната тежест за земеделските стопани и би намалило потенциала им да създават работни места;
22. призовава за по-силна роля на социалните партньори заедно с управляващите органи и, по целесъобразност, на организациите на гражданското общество в разработването и прилагането на общата селскостопанска политика, за да се създават качествени работни места, да се гарантира спазването на трудовото законодателство, да се води борба с недеklarирания труд, да се осигурят високи стандарти за здраве и безопасност и да се насърчава социалната и икономическата интеграция на всички селскостопански работници, включително бежанци, мигранти и сезонни работници;
23. подчертава необходимостта от насърчаване на активни мерки и политики, които изтъкват положителната роля на миграцията за повишаване на икономическия растеж и насърчаване на социалното сближаване в селските райони;
24. подчертава значението на качествено професионално обучение, което обхваща обучение чрез стажуване и придобиване на умения, включително умения в сферата на ИКТ, от страна на земеделските стопани и земеделските работници, особено за млади хора, които тепърва стават част от работната сила, за да могат да се адаптират към промените в селското стопанство и в хранително-вкусовата

промишленост в условията на променяща се глобална среда, като същевременно се гарантира производство на достатъчно и висококачествени храни;

25. подчертава, че достъпът до ИКТ инфраструктура и разгръщането на ширококолов достъп в селските райони, както и обучението по цифрови умения, са от съществено значение за модернизирането на земеделските стопанства и подобряването на ученето през целия живот на земеделските работници и земеделските стопани, както и за създаването на работни места и предприятия в селските райони;
26. подчертава необходимостта от цифрово развитие в селските райони като ключов елемент за създаване на допълнителни устойчиви работни места и необходимостта от създаване на концепция за „цифрови села“, която далеч надхвърля рамките на ширококоловата инфраструктура сама по себе си;
27. призовава държавите членки да популяризират сред обучаващите се млади земеделски стопани програмата „ЕРАЗЪМ +“, включително нейния компонент за стажове, с цел да бъдат стимулирани да придобиват нови технически и езикови умения в чужбина;
28. подчертава особените ползи на ученето в процеса на работа и стажуването в селски райони, в които често има висок процент на безработица и достъпът до центрове за обучение е ограничен;
29. припомня, че площите земеделска земя в ЕС намаляват с всяка година; подчертава, че запазването на обработваните площи е задължително за съхраняването на заетостта в селските райони; призовава държавите членки да споделят най-добри практики и да разработват допълнителни инструменти, за да направят възможен достъпа до земя в селските райони с висока безработица не само, например, чрез собственост, но и посредством използване и управление на обработваемите земи на базата на участието, в съответствие с националните практики; в този контекст подчертава, че подобряването на достъпа до земя, посредством инструменти като „банки“ за земя, възстановяването на пустеещи земи, установяване на социални кооперации, публични субсидии и по-добър достъп до кредити, ще допринесе за създаване на трудова заетост в сектора на селското стопанство, особено за младите хора и жените; припомня ключовия характер на мерките, които дават възможност да се осъществи смяната на поколенията и да се формират млади земеделски стопани;
30. припомня, че средният европейски земеделски стопанин притежава само 12 хектара земя и че 70% от земеделските стопанства разполагат с обща земеделска площ, по-малка от 5 хектара; отбелязва, че предвид своята големина и структура земеделските стопанства не могат винаги да си позволят наемането на работници на пълно работно време или на висококвалифицирани работници; следователно насърчава Европейската комисия и държавите членки да въведат мерки за насърчаване на обединенията на работодатели;
31. подчертава значението на установяването на разпоредби за улесняване на прехвърлянето на земеделски стопанства, предвид често значителната им стойност от наследствена гледна точка;

32. счита, че селското стопанство и особено семейните земеделски стопанства имат най-важно влияние за запазване на икономическата и социалната структура на селските райони; в това отношение счита, че семейните земеделски стопанства биха станали много по-устойчиви чрез стимулиране на консолидирането на съществуващите стопанства, като по този начин ще се постигне максимална степен на произтичащата от това заетост в местните райони;
33. отбелязва съществения принос на жените за икономиката на селските райони; изразява своята загриженост във връзка с ниското присъствие на жените в трудовата заетост в селското стопанство и в селските райони, тъй като те представляват 45% от работната сила, въпреки че съставляват 50% от населението; подчертава, че жените са засегнати в непропорционално висока степен от несигурни и нестандартни условия на трудова заетост; подчертава, че ситуацията е още по-сериозна от гледна точка на достъпа до собственост на земеделски стопанства, тъй като само 29% от земята е притежавана от жени¹; настоятелно призовава да се вземат мерки по отношение на неравнопоставеността между половете в селските райони, за да се подобрят условията на труд на жените и достъпът им до земя; отбелязва, че в селските райони разликата в заплащането на мъжете и жените е с 10% по-висока отколкото в другите райони; подчертава, че в селскостопанските политики и насочените към селските райони политики на ЕС е необходимо да бъде възприет акцент върху равенството между половете; в тази връзка подчертава значението на актуализираните статистически данни за собствеността върху стопанствата и заетостта на жените в селските райони;
34. призовава за защита на правото на обществени услуги като училища и здравни заведения в селските райони и малките планинските общности, така че те да останат динамични и привлекателни, за да се запазят съществуващите работни места, като същевременно се създават нови, и за да се сложи край на проблема с обезлюдяването на селските райони, като се насърчават хората да останат и да се установяват в тези райони; отбелязва, че новаторските решения, като мултимодалните платформи, които улесняват бързия и ефективен достъп до услуги за населението в селските райони, могат да допринесат за защитата на достъпа до обществени услуги; подкрепя развитието на схемите за минимален доход на равнище държава членка, за да се гарантират достойни доходи за жителите на селските райони и за да се насърчава социалното сближаване във всяка държава членка, предвид високото равнище на бедност и социално изключване в селските райони.

¹ http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2015/536466/IPOL_STU%282015%29536466_EN.pdf

**РЕЗУЛТАТ ОТ ОКОНЧАТЕЛНОТО ГЛАСУВАНЕ
В ПОДПОМАГАЩАТА КОМИСИЯ**

Дата на приемане	24.5.2016
Резултат от окончателното гласуване	+: 39 -: 7 0: 5
Членове, присъствали на окончателното гласуване	Laura Agea, Tiziana Beghin, Vilija Blinkevičiūtė, Enrique Calvet Chambon, Ole Christensen, Martina Dlabajová, Lampros Fountoulis, Elena Gentile, Arne Gericke, Thomas Händel, Marian Harkin, Danuta Jazłowiecka, Agnes Jongerius, Jan Keller, Agnieszka Kozłowska-Rajewicz, Kostadinka Kuneva, Jean Lambert, Jérôme Lavrilleux, Jeroen Lenaers, Javi López, Morten Løkkegaard, Thomas Mann, Dominique Martin, Anthea McIntyre, Joëlle Mélin, Georgi Pirinski, Marek Plura, Terry Reintke, Maria João Rodrigues, Claude Rolin, Anne Sander, Siôn Simon, Jutta Steinruck, Romana Tomc, Ulrike Trebesius, Marita Ulvskog, Tatjana Ždanoka
Заместници, присъствали на окончателното гласуване	Michèle Alliot-Marie, Maria Arena, Amjad Bashir, Lynn Boylan, Rosa Estaràs Ferragut, Paloma López Bermejo, Edouard Martin, Joachim Schuster, Csaba Sógor, Helga Stevens, Ivo Vajgl, Tom Vandenkendelaere, Gabriele Zimmer
Заместници (чл. 200, пар. 2), присъстващи на окончателното гласуване	Fernando Ruas

12.7.2016

СТАНОВИЩЕ НА КОМИСИЯТА ПО ПРАВАТА НА ЖЕНИТЕ И РАВЕНСТВОТО МЕЖДУ ПОЛОВЕТЕ

на вниманието на комисията по земеделие и развитие на селските райони

Начинът, по който ОСП може да подобри създаването на работни места в селските райони
(2015/2226(INI))

Докладчик по становище: Елизабет Кьостингер

ПРЕДЛОЖЕНИЯ

Комисията по правата на жените и равенството между половете приканва водещата комисия по земеделие и развитие на селските райони да включи в предложението за резолюция, което ще приеме, следните предложения:

- А. като има предвид, че в много държави членки достъпът на жените, произхождащи от селските райони, до пазара на труда е ограничен, а шансовете им за развиване на стопанска дейност в селскостопанския сектор са относително малки;
- Б. като има предвид, че жените представляват малко под 50 % от общото население с трудова заетост в селските райони на ЕС и около 45 % от общото икономически активно население през 2011 г.¹; като има предвид, че в Европа средно 29%² от селскостопанските предприятия са ръководени от жени и че предприемачеството сред жените представлява важен стълб в социално, икономическо и екологично отношение за устойчивото развитие в селските райони;
- В. като има предвид, че въздействието на икономическата криза засегна целия Европейски съюз, и по-специално селските райони, които преживяват опустошителни нива на безработица, бедност и обезлюдяване, засягащи по-специално жените;
- Г. като има предвид, че разликата в заплащането между мъжете и жените в селските райони е 10% по-голяма, отколкото в други области, както и необходимостта да се обърне по-голямо внимание на разработването на актуализирани статистически данни за притежаването на земя от жени, както и за положението във връзка с

¹ Евростат (2013). Регионално годишно издание на Евростат за 2013 г. Акцент върху развитието на селските райони.

² Проучване, озаглавено „Международен ден на жените в селските райони 2015 г.“, Тематичен отдел „В“, Европейски парламент.

тяхната заетост в селските райони;

- Д. като има предвид, че делът на жените, собственици на земеделски стопанства, които имат достъп до помощ по програмата за развитие на селските райони, е по-нисък от този на ръководените от жени земеделски стопанства в ЕС¹;
- Е. като има предвид, че принципът на равенството на възможностите за мъжете и жените трябва да се прилага последователно в ОСП и че следва да се прилага подход, основан на пола, не само по отношение на ОСП, но също така и в политиката на сближаване в селските райони;
- Ж. като има предвид, че в преобладаващо селските райони на ЕС само 61% от жените на възраст между 20 и 64 години са били трудово заети през 2009 г.²;
- З. като има предвид, че постоянното изселване на жените от селските райони има негативни последици не само за социалната инфраструктура, например поради отпадането на много жени, които са ангажирани с доброволни дейности, но също така и за пазара на труда, както и че това изселване може да бъде спряно само ако бъде създадена рамка, в която жените да могат да реализират своите лични и професионални цели в селските райони;
- И. като има предвид, че насърчаването на равенството между мъжете и жените и на недискриминацията е един от принципите, прилагани по отношение на европейските структурни и инвестиционни фондове, включително ЕЗФРСР;
1. отбелязва, че жените в селските райони не са хомогенна група и че техните роли, потребности и положение са различни в различните държави членки; счита, следователно, че мерките, които се предприемат за подобряване на техните житейски и трудови възможности, следва да бъдат разнообразни; изтъква, при все това, неравностойния достъп на жените до собственост на земеделска земя; отбелязва, че поради този факт жените в селското стопанство често са само членове на семейството на собственика, като жените биват класифицирани като съпруги на собственици, което съответства на 80,1% от всички съпруги през 2007 г.³, и съответно често не разполагат със свои собствени доходи, поради което икономическата им независимост не е обезпечена;
2. изразява съжаление във връзка с неравенството между мъжете и жените в селските райони и призовава за това, условията на труд на жените да бъдат подобрени и достъпът им до земя да бъде улеснен;
3. счита, че жените земеделски стопани играят важна роля за запазването на устойчиво дребномащабно селско стопанство и следователно техният потенциал за иновации

¹ Дауер, Дж. (2015). „Ролята на финансирането в рамките на общата селскостопанска политика за жените в селските райони“. Генерална дирекция за парламентарни изследвания, Международен ден на жените в селските райони 2015 г.

² Европейска комисия (2011 г.), „Селско стопанство и развитие на селските райони. Селскостопански икономически доклади на ЕС. Селските райони и стратегията „Европа 2020“ – заетост“, Доклад № 5 – ноември 2011 г.

³ Европейска комисия (2012), „Селскостопански икономически доклади. Жените в селското стопанство и селските райони на ЕС: усилената работа, ниска оценка“, Доклад № 7 – юни 2012 г.

следва да бъде подкрепян по-силно чрез стимули за мерки за диверсификация, като например преки продажби, селски туризъм, социални услуги и алтернативни грижи; изтъква значението на концепцията за диверсифициране на земеделските стопанства, включително широкия спектър от свързани с околната среда, икономически и културни блага и услуги, тъй като те могат да създадат свързани с тях възможности за допълнителни приходи за жените в земеделски стопанства и в същото време значително да улеснят равновесието между професионалния и личния живот за мъжете и жените;

4. изразява загриженост във връзка с потенциалното въздействие върху европейското селско стопанство, в чиято област има споразумения, по които понастоящем се водят преговори, като Трансатлантическото партньорство за търговия и инвестиции (ТПТИ), Всеобхватното икономическо и търговско споразумение с Канада (ВИТС) или Споразумението за свободна търговия ЕС-Меркосур;
5. посочва, че насърчаването на равенството между половете е основна цел на ЕС и неговите държави членки и че интегрирането на принципа на равенство между половете следва във връзка с това да бъде неразделна част от ОСП; призовава Комисията да подобри показателите за мониторинг и оценка на ОСП, да установи „невидимия“ труд на жените и да направи по възможност разбивка на показателите по пол; подчертава необходимостта от определяне на цели и задачи въз основа на оценка на въздействието върху равенството между половете, от насърчаване на устойчиви перспективи за кариера и възможности за платена заетост за жените в селското стопанство, както и от подобряване на икономическата ефективност;
6. подчертава високия процент самостоятелно заети лица в селските райони, с липса на подходяща социална закрила, и големия дял на „невидимия“ труд, който засяга по-специално жените; поради това призовава държавите членки и регионите със законодателни правомощия да подобрят законодателството относно равенството между половете на пазара на труда, особено по отношение на заплатите, правата на собственост и вземането на решения, както и да гарантират социална сигурност за мъжете и жените, работещи в селските райони;
7. призовава държавите членки към това, да използват по-ефикасно възможностите, които могат да се прилагат в рамките на Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони (ЕЗФРСР), за подпомагане на жените земеделски стопани и жените в селските райони, и да подкрепят подходящи мерки за опростяване; призовава Комисията да предложи нови целенасочени действия, които целят оказване на подкрепа за и насърчаване на участието на жените на пазара на труда в селските райони, и държавите членки да включат в своите програми за развитие на селските райони конкретни подпрограми в подкрепа на предприемачеството сред жените, стратегии за създаване на работни места за жени, които ще гарантират пенсионни права, политики за насърчаване на представянето на жените в политически, икономически и социални форуми в селскостопанския сектор, и насърчаването на равни възможности в селските райони;
8. настоятелно призовава държавите членки да засилят ролята на социалните партньори и организациите за социално подпомагане, работещи заедно с органите при наблюдението на спазването на трудовото законодателство, борбата с

недекларирания труд и спазването на социалните стандарти и стандартите за безопасност, които насърчават социалната и икономическата интеграция на работниците мигранти, включително сезонните работници, мигрантите и бежанците; призовава за създаване на механизъм за гарантиране на участието на жените във всички нива на процеса;

9. призовава Комисията да предложи финансиране на подходящо равнище за специфична европейска програма за „европейска гаранция за жените в селските райони“, като вземе за модел програмата, предназначена за младите хора;
10. припомня, че площта за земеделска продукция в ЕС намалява всяка година; подчертава, че опазването на обработваемите площи е от съществено значение, за да се гарантират работни места в селските райони; призовава държавите членки да насърчават по-добрия достъп до земя в селски райони с високи равнища на безработица, призовава, във връзка с това, към предприемането на действия за гарантиране на това, че младите жени земеделски стопани има достъп до кредити и имат възможност да участват в управлението на земите;
11. привлича вниманието към факта, че жените представляват 45% от земеделската работна сила; призовава Комисията да преразгледа определението за семейно стопанство, за да улесни техния достъп до обучение и професионални консултации, както и до капитали и подпомагане;
12. призовава Комисията да въведе разпределяне на бюджета от гледна точка на половете за финансовата помощ по първия и втория стълб на ОСП;
13. призовава Комисията, заедно с държавите членки, да подобри условията за жените в селските райони и да предостави не само по-специално на жените земеделски стопани и жените в селските райони достатъчно информационни материали относно възможностите за подпомагане, но също така и достъпа до образование и кредити, както и насърчаването на партньорство и широкообхватно, професионално консултиране относно диверсификацията, така че тези жени да бъдат насърчени да осъществяват активно свои собствени проекти в селските райони; във връзка с това отбелязва необходимостта информационни материали да бъдат поместени също така на онлайн платформи, за да се даде възможност за по-гъвкав достъп до информация за финансиране за жените в селските райони; подчертава, че въвеждането на информационни курсове, предназначени за жените, относно правилата и изискванията за създаване и управление на дружество може да има положително въздействие, тъй като то може да осигури на жените нужната им увереност да започнат свой собствен бизнес;
14. призовава съответните национални, регионални и местни органи да насърчават участието на жените в местни групи за действие и развитието на местни партньорства по програмата LEADER, както и да гарантират балансираното участие на мъже и жени в техните управителни съвети;
15. изтъква значението на мерките за насърчаване на образованието, професионалното обучение и новите квалификации за жени земеделски стопани и жени в селските райони, включително чрез насърчаване на по-голям достъп до следдипломна квалификация и специализирани курсове за предприемачи и селскостопански

производители, така че да се осигури дългосрочна заетост в селските райони и да се улесни адаптирането към промените в селското стопанство и производството на храни; призовава Комисията, във връзка с това, да отчете надлежно, по отношение на мерките за подпомагане по линия на втория стълб на ОСП, насърчаването на обучението и консултирането за жени в земеделски стопанства, включително конкретно обучение за засилване на уменията и конкурентоспособността на жените в селското стопанство и за улесняване на техните възможности за официална трудова заетост; подчертава значението на консултирането и подкрепата на жените, за да им се даде възможност за разработване на иновативни земеделски дейности в селските райони, включително предприятия за първично селскостопанско производство;

16. изтъква – наред с другото във връзка с почасовия и дистанционния труд – значението на цифровото развитие в селските райони и развитието на всеобхватен подход („цифровото село“) и призовава в този контекст към това, програмите по втория стълб да се използват в по-голяма степен, за да се улесни започването на самостоятелна заетост; изтъква, че подобряването на качеството и достъпността на ключови инфраструктури, като транспортни връзки, сигурно снабдяване с енергия и надеждни и бързи широколентови технологии, които могат да позволят на висококвалифицирани жени да работят в селските райони (например чрез електронен бизнес), както и институции и услуги ежедневно в селските райони са от съществено значение, за да могат мъжете и жените да постигнат равновесие между професионалния и личния живот, и призовава държавите членки да направят селските райони по-мобилни, в тясно сътрудничество с общините и регионите;
17. подчертава необходимостта от подкрепа и насърчаване на участието на жените земеделски производители при вземането на решения; отбелязва, че жените могат да допринесат за развитието на своите общности и на селскостопанските предприятия;
18. изтъква, че в селските райони в Европа се наблюдава тенденция към застаряване на населението, ниска гъстота на населението, а в някои области – обезлюдяване; призовава за предприемане на допълнителни мерки за развитие на условията на живот и труд в селските райони, така че жените и техните семейства да бъдат мотивирани да останат и да водят успешен живот там;
19. призовава регионалните фактори с помощта на финансови средства от втория стълб да планират програми за повишаване на осведомеността с цел да се изтъкне половата неутралност на всички професии, както и да се преодолее все още твърде традиционното разпределение на ролите в селското стопанство;
20. насочва внимание към затрудненията, с които жените земеделски производители се сблъскват при получаване на финансиране; отбелязва, че по-добрият достъп до капитал за инвестиции е от ключово значение за подобряване на социално-икономическото положение на жените в селски райони и за подкрепяне на предприемачеството сред жените, и призовава държавите-членки да насърчават, подкрепят и предоставят достъп за жените земеделски стопани до финансиране и специфично обучение, което може да улесни този достъп;
21. отчита особените предизвикателства по отношение на съчетаването на личния и

професионалния живот в селското стопанство, както и значението на положението на родителите и благоприятната по отношение на семейния живот трудова заетост в семейните стопанства; подчертава важната роля на публичните услуги за увеличаване на участието на жените на пазара на труда, тъй като тези услуги намаляват тежестта за жените, които обикновено прекарват повече време от мъжете в грижи за децата и други зависими лица от семейството; призовава държавите членки и регионалните и местните правителства да прилагат политики, които ще защитават, подобряват и насърчават качествени, достъпни и финансово достъпни инфраструктури, съоръжения и услуги за ежедневиия живот в селските райони;

22. призовава държавите членки да подобрят мерките за социално осигуряване и правно признаване за жени земеделски производители, за да гарантират, че те се ползват със същите права като мъжете, тъй като в много случаи те работят дълги часове в семейния бизнес без социално или правно обезпечение;

23. подчертава необходимостта от поддържане, насърчаване и подкрепяне на предприемачески инициативи, сдружения, кооперативи и организации на жените в селското стопанство и в селските райони, което ще засили обмена на най-добри практики на местно, регионално и национално равнище и ще стимулира достъпа на жените до пазара на труда; подчертава също така значението на разработването на бази данни и мрежи за повишаване на информираността за социалното и икономическото положение на жените в селските райони.

**РЕЗУЛТАТ ОТ ОКОНЧАТЕЛНОТО ГЛАСУВАНЕ
В ПОДПОМАГАЩАТА КОМИСИЯ**

Дата на приемане	12.7.2016
Резултат от окончателното гласуване	+: 26 -: 0 0: 3
Членове, присъствали на окончателното гласуване	Daniela Aiuto, Maria Arena, Beatriz Becerra Basterrechea, Malin Björk, Vilija Blinkevičiūtė, Anna Maria Corazza Bildt, Iratxe García Pérez, Anna Hedh, Teresa Jiménez-Becerril Barrio, Elisabeth Köstinger, Agnieszka Kozłowska-Rajewicz, Maria Noichl, Marijana Petir, Terry Reintke, Jordi Sebastià, Michaela Šojdrová, Ángela Vallina, Beatrix von Storch, Elissavet Vozemberg-Vrionidi, Jana Žitňanská
Заместници, присъствали на окончателното гласуване	Ildikó Gáll-Pelcz, Arne Gericke, Kostadinka Kuneva, Constance Le Grip, Marc Tarabella, Monika Vana, Julie Ward
Заместници (чл. 200, пар. 2), присъстващи на окончателното гласуване	Rosa D'Amato, Jens Nilsson

**РЕЗУЛТАТ ОТ ОКОНЧАТЕЛНОТО ГЛАСУВАНЕ
ВЪВ ВОДЕЩАТА КОМИСИЯ**

Дата на приемане	29.9.2016
Резултат от окончателното гласуване	+: 32 -: 7 0: 0
Членове, присъствали на окончателното гласуване	John Stuart Agnew, Clara Eugenia Aguilera García, Eric Andrieu, Richard Ashworth, José Bové, Paul Brannen, Nicola Caputo, Matt Carthy, Albert Deß, Norbert Erdős, Edouard Ferrand, Luke Ming Flanagan, Beata Gosiewska, Martin Häusling, Esther Herranz García, Jan Huitema, Jarosław Kalinowski, Elisabeth Köstinger, Urszula Krupa, Zbigniew Kuźmiuk, Philippe Loiseau, Giulia Moi, Ulrike Müller, James Nicholson, Maria Noichl, Bronis Ropé, Jordi Sebastià, Jasenko Selimovic, Maria Lidia Senra Rodríguez, Czesław Adam Siekierski
Заместници, присъствали на окончателното гласуване	Jean Arthuis, Jean-Paul Denanot, Jens Gieseke, Maria Heubuch, Norbert Lins, Stanislav Polčák, Sofia Ribeiro, Vladimir Urutchev, Miguel Viegas